

Sygn. akt IV CZ 12/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Krzysztof Strzelczyk

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku I. K.

przy uczestnictwie J. K.

o podział majątku wspólnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 maja 2015 r.,

zażalenia uczestnika postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego w G.

z dnia 19 stycznia 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 19 stycznia 2015 r. odrzucił skargę kasacyjną uczestnika na postanowienie tego Sądu z dnia 18 czerwca 2014 r. ze względu na jej niedopuszczalność w świetle art. 519¹ § 2 k.p.c. W uzasadnieniu wyjaśnił, że w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w myśl wymienionego przepisu, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa od kwoty stu pięćdziesięciu tysięcy złotych. Uczestnik określił wprawdzie wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 186 333 zł, lecz w rzeczywistości jest ona o wiele niższa i nie sięga sumy wymaganej przez art. 519¹ § 2 k.p.c.: wynosi - jak ustalił Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 15 stycznia 2015 r. - 54 028,32 zł.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 19 stycznia 2015 r. uczestnik zakwestionował zasadność odrzucenia jego skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W tzw. sprawach działowych obowiązek podania we wniosku o wszczęcie postępowania wartości przedmiotu sprawy (art. 511 w związku z art. 187 § 1 pkt 1 i art. 19 § 2 k.p.c.), a w apelacji - wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 368 § 2 w związku z art. 19 § 2 i art. 13 § 2 k.p.c.), został zmodyfikowany przez art. 684, art. 567 § 3 i art. 619 § 1 k.p.c. Zgodnie z tymi przepisami, ustalenie wartości dzielonego majątku należy do sądu. Sąd *meriti* powinien więc zawsze tę wartość ustalić, działając z urzędu. Nigdy nie jest wiążące dla niego w tym względzie stanowisko współwłaścicieli (współuprawnionych).

Podobnie przedstawia się określenie wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego. Uczestnik postępowania o podział majątku wspólnego wnosząc skargę kasacyjną powinien zgodnie z art. 398⁴ § 3 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. wskazać wartość przedmiotu zaskarżenia. Wskazana wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest jednak wiążąca dla sądu drugiej instancji, ani dla Sądu Najwyższego. Mogą one poddać ją weryfikacji na podstawie akt sprawy z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 24 maja 2001 r., IV CZ 20/01, 21 listopada 2001 r., I CZ

152/01, 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02, 6 czerwca 2012 r., IV CZ 7/12, 22 października 2014 r., II CSK 235/14). Praktyczne znaczenie możliwości tej weryfikacji ujawnia się w przypadkach oczywiście nieprawidłowego wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia w zamiarze zapewnienia sobie dostępu do postępowania kasacyjnego ze względu na wymaganie wynikające z art. 519¹ § 2 i § 4 pkt 4 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2006 r., IV CR 34/06, i 15 grudnia 2006 r., III CZ 88/06).

W omawianej kategorii spraw, czyli tzw. sprawach działowych, wartością przedmiotu zaskarżenia jest wartość konkretnego interesu, np. rzeczy lub praw, których objęcie lub nieobjęcie podziałem skarżący kwestionuje (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02, 26 lipca 2007 r., V CZ 66/07, 24 kwietnia 2013 r., IV CZ 36/13). Z reguły wartość ta nie przekracza – nawet gdy orzeczenie zakwestionowano w całości - wartości udziału skarżącego uczestnika. Tylko wyjątkowo jest inaczej, na przykład wtedy, gdy uczestnik podważa zasadę podziału (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 5 kwietnia 2002 r., II CZ 25/02, 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, 15 grudnia 2006 r., III CZ 88/06).

W zaskarżonym zażaleniem postanowieniu Sąd Okręgowy trafnie ustalił, że uwzględniając twierdzenia i zarzuty uczestnika wartość jego interesów w zakresie objętym skargą odpowiada sumie wartości nieruchomości położonej w I., wartości zapłaty za media i czynsz dotyczący lokalu przy ul. D. [...], wartości wpłat na rzecz G. G. oraz wartości faktury zapłaty na rzecz Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego. Suma ta wynosi - tak jak ustalił Sąd Okręgowy - 54 028,32 zł, a więc niewątpliwie nie sięga określonego w art. 519¹ § 2 k.p.c. progu kwotowego rozstrzygającego o dopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.